

ONLINE IZAZOVI KOLIKO JE TANKA GRANICA IZMEĐU ZABAVE I OPASNOSTI?

Trajanje: 45 minuta

Dob sudionika: 5. do 8. razred osnovne škole

Ključne riječi:

Online izazov, osobna odgovornost, sigurnost na Internetu, važnost razgovora s osobom/osobama od povjerenja

Cilj:

Potaknuti razvoj / razviti osobnu odgovornost učenika pri susretu s online izazovima.

Očekivani ishodi:

Učenici će moći svojim riječima objasniti štetne posljedice online izazova.
Učenici će moći prakticirati savjete za primjereno reagiranje na online izazove.

Potrebni materijali:*

Papirnata verzija sadržaja dostupnih u odjeljku Prilozi

Pijuni za igranje (može poslužiti i gumica za brisanje/šiljilo i sl.)

Kockice za bacanje

Štoperce (dostupne na mobilnim uređajima)

*(količina svih potrebnih materijala ovisi u broju učenika koji će sudjelovati u radionicama)

**Dan Sigurnijeg
Interneta 2023 | Utorak
7. veljače**
Zajedno za bolji internet
www.dansigurnijeginterneta.org

UVODNA AKTIVNOST

OSOBNI SUSRET S ONLINE IZAZOVIMA (TRAJANJE 10 MINUTA)

Voditelj/ica uvodi učenike u temu. Postavlja im nekoliko pitanja za promišljanje i zajedničku diskusiju.

Vjerujem da ste svi čuli za pojam online izazovi. Sudjelovanje u bilo kakvima izazovima, kao i međusobno natjecanje koje isti omogućavaju, kod djece i mladih oduvijek je izazivalo veliko zanimanje. Društvene mreže, ali i Internet općenito, ovakvim aktivnostima danas pridodaju dodatnu pažnju. Lako izazovi koji se postavljaju putem društvenih mreža mogu biti prezentirani u dobrotvorne i/ili edukativne svrhe, u posljednje se vrijeme susrećemo i s onim izazovima koji su usmjereni na rizična i opasna ponašanja djece i mladih. Neki su od takvih izazova, nažalost, rezultirali i tragičnim posljedicama.

- Kakvo je vaše iskustvo s online izazovima općenito? Jeste li se ikada osobno okušali u istima?
- Smatrate li da online izazovi mogu biti korisni? Zašto?
- Možete li mi navesti neke online izazove s kojima ste se susretali, a koje biste okarakterizirali opasnima? Što mislite o takvima izazovima?
- Poznajete li nekoga tko je sudjelovao u opasnim online izazovima? Znate li kako je to završilo?

SREDIŠNJA AKTIVNOST

KAKO REAGIRATI NA ONLINE IZAZOVE? (TRAJANJE 32 MINUTE)

Voditelj/ica korisnicima prezentira savjete za primjерeno reagiranje na online izazove. Potom ih potiče da se podijele u grupe po četvero učenika. Svakoj grupi prvo dijeli ploču za igru „Uspješno svladaj polja sva, sigurnosti na Internetu reci DA!“, kockice (opcionalno i pijune), list s pitanjima (Prilog 2.) te list na kojemu se nalaze točni odgovori na ista (Prilog 2.), a onda im objašnjava pravila igre. Dok igraju, voditelj/ica obilazi grupe te aktivno prati tijek njihove igre. Pobjednicima uručuje prikladnu Pohvalnicu.

Sada ćemo zajedno proći kroz savjete koje je Centar za sigurniji Internet dao djeci i mladima, a koji su neposredno vezani uz našu današnju temu – online izazove:

- Ako zaprimiš poruku u kojoj te druga osoba poziva na igranje izazova ili na bilo koju neugodnu aktivnost, nemoj odgovarati na poruku i potraži pomoć!
- Ukoliko si započeo/la s igranjem izazova i sada želiš prestati, a druga te osoba ucjenjuje i prijeti ti – obrati se odraslim osobama od povjerenja i ispričaj što se dogodilo!
- Čak i ako druga osoba raspolaže s tvojim osobnim podatcima, roditelji ili druge odrasle osobe od povjerenja mogu ti pomoći da ostaneš siguran/ha!

- Ako te vršnjaci prisiljavaju da obavljaš izazove, znaj da nikad ne trebaš raditi ono zbog čega se možeš osjećati loše. Čuvaj svoju online i offline sigurnost! Znamo kako odupiranje vršnjačkom pritisku može biti teško, zato smo i dostupni na besplatnom i anonimnom telefonskom broju 0800 606 606 da ti pomognemo! Naravno, možeš nam se obratiti ako imaš bilo kakvo pitanje u vezi online svijeta – stojimo ti na raspolaganju!

Što mislite o ovim savjetima?

Sada ćete se podijeliti na grupe po četvero učenika. Svaka će grupa dobiti ploču za igru pod nazivom "Uspješno svladaj polja sva – sigurnosti na internetu reci DA!", kockicu za bacanje (opcionalno i pijune)*, list s pitanjima te list s točnim odgovorima. Pravila su vrlo jednostavna. Ukoliko stanete na polje označeno plavom bojom, обратите pozornost na broj koji se nalazi u donjem desnom kutu istog. Taj broj označava pitanje na koje trebate dati odgovor, a koje se nalazi na listu s pitanjima. Odgovor na pitanje recite dovoljno glasno kako bi ga mogli čuti i drugi igrači (možda će baš oni sljedeći stati na to polje). Nakon toga, na listu s točnim odgovorima provjerite jest li točno odgovorili na svoje pitanje. Ukoliko jeste, pomaknite se za jedno mjestu unaprijed i prepustite red idućem igraču. Ukoliko niste, pomaknite se za jedno polje unazad i prepustite red idućem igraču. Ukoliko stanete na narančasto polje, bacite kockicu još jednom. Ukoliko stanete na crno polje, preskačete sljedeće bacanje. Ukoliko stanete na ljubičasto polje, pomaknite se za dva polja unazad. Ukoliko stanete na žuto polje, podijelite s igračima neki svoj koristan savjet za sigurno korištenje Interneta. Ukoliko ostali igrači vaš odgovor procijene korisnim, pomaknite svoju figuricu za jedno polje unaprijed te prepustite red idućem igraču. Ukoliko vaš savjet ne smatraju korisnim, ostanite na istom polju do idućeg bacanja. Sva se pravila, kako to možete primijetiti, nalaze i na samim pločama za igru. Kada završite s igrom, podignite ruku kako bih mogao/la saznati tko je pobjednik iste. Nakon što sve grupe završe s igrom, pobjednici će dobiti prikladnu nagradu.

*ukoliko nemate pijune, učenicima možete dati zadatak da u svojim pernicama, među školskim priborom, pronađu predmet koji će ih predstavljati (npr. gumica za brisanje, šiljilo za olovke i sl.)

ZAVRŠNA AKTIVNOST

ŠTO SMO DANAS NAUČILI? (TRAJANJE 3 MINUTE)

Rekapitulacija svega rečenog. Voditelj/ica učenicima zahvaljuje na sudjelovanju. Na samome kraju radionice dijeli im letke (Prilog 3.) sa savjetima Centra za sigurniji Internet vezanim uz online izazove.

Izvor:

Centar za sigurniji Internet (2022.) Siguran početak nove školske godine. Smjernice za stručnjake i roditelje. Djeca osnovnoškolskog uzrasta.

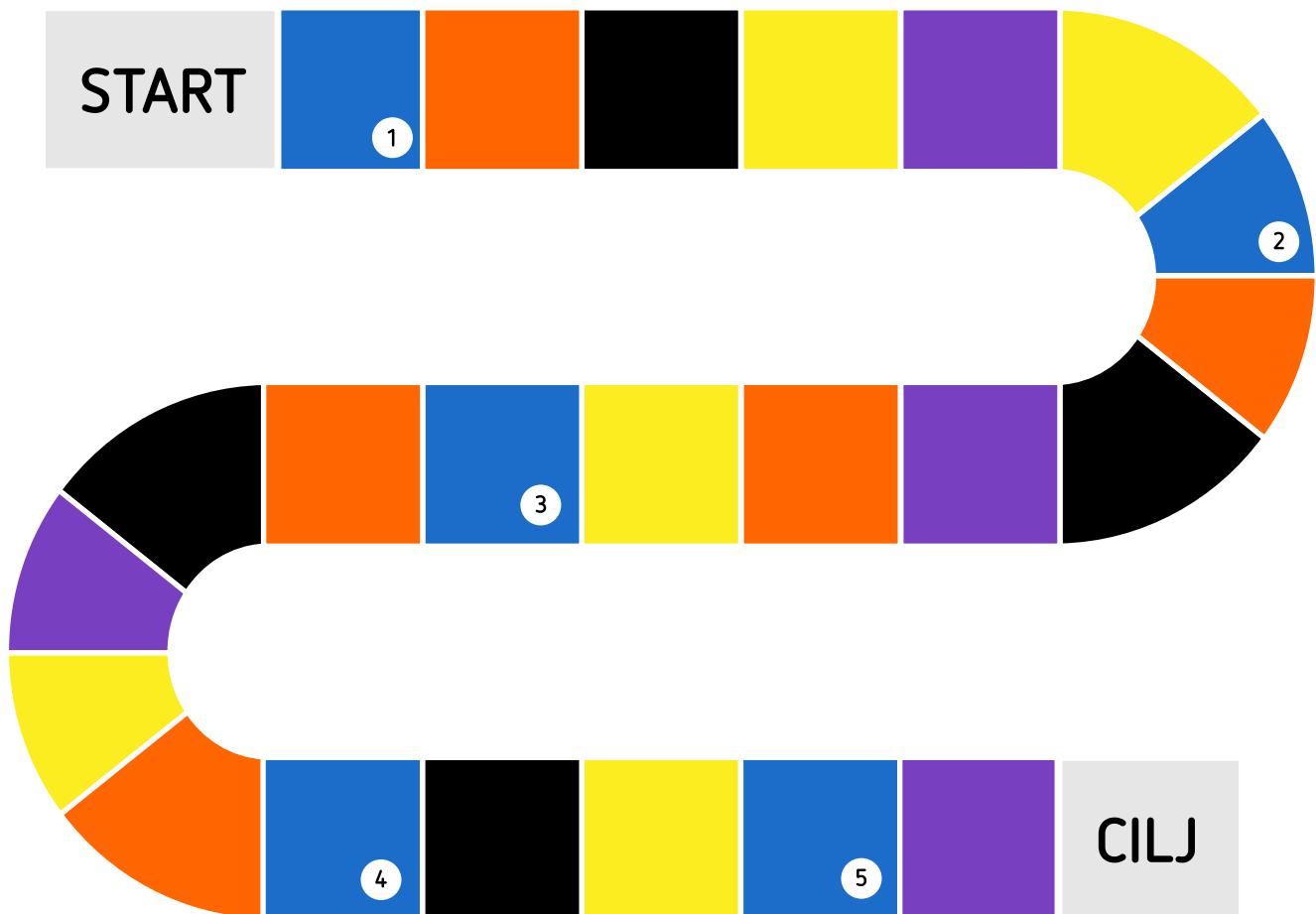
PRILOZI

PRILOG 1.

Ploča za igru "Uspješno svladaj polja sva, sigurnosti na Internetu reci DA!"

Pravila:

Ukoliko stanete na polje označeno plavom bojom, obratite pozornost na broj koji se nalazi u donjem desnom kutu istog. Taj broj označava pitanje na koje trebate dati odgovor, a koje se nalazi na listu s pitanjima. Odgovor na pitanje recite dovoljno glasno kako bi ga mogli čuti i drugi igrači (možda će baš oni sljedeći stati na to polje). Nakon toga, na listu s točnim odgovorima provjerite jest li točno odgovorili na svoje pitanje. Ukoliko jeste, pomaknite se za jedno mjestu unaprijed i prepustite red idućem igraču. Ukoliko niste, pomaknite se za jedno polje unazad i prepustite red idućem igraču. Ukoliko stanete na narančasto polje, bacite kockicu još jednom. Ukoliko stanete na crno polje, preskačete sljedeće bacanje. Ukoliko stanete na ljubičasto polje, pomaknite se za dva polja unazad. Ukoliko stanete na žuto polje, podijelite s igračima neki svoj koristan savjet za sigurno korištenje Interneta. Ukoliko ostali igrači vaš odgovor procijene korisnim, pomaknite svoju figuricu za jedno polje unaprijed te prepustite red idućem igraču. Ukoliko vaš savjet ne smatraju korisnim, ostanite na istom polju do idućeg bacanja. Sva se pravila, kako to možete primijetiti, nalaze i na samim pločama za igru. Kada završite s igrom, podignite ruku kako bih mogao/la saznati tko je pobjednik iste. Nakon što sve grupe završe s igrom, pobjednici će dobiti prikladnu nagradu.

PRILOG 2.

List s pitanjima

LIST S PITANJIMA

1. **Započeo/la sam s igranjem izazova i sada želim prestati, no druge mi osobe prijete i ucjenjuju me. Što mi je činiti?**
  - a) Poslušat će ih i nastaviti s izazovom. Tako je najsigurnije.
  - b) Bez obzira na sve, prekinut će izazov i praviti se kao da nikada nisam sudjelovao/la u njemu. Bolje je da o tome nitko ništa ne zna!
  - c) Obratit će se odrasloj osobi od povjerenja i ispričat će joj što se dogodilo!
2. **Moji me vršnjaci nagovaraju na sudjelovanje u izazovu koji smatram izuzetno opasnim. Što da radim?**
  - a) Naravno da će se uključiti i ustrajati u njemu. U suprotnom će ispasti kukavica.
  - b) Uključit će se na kratko. Malo avanture nikom nije naškodilo.
  - c) Reći će im: "Ne". Nisam dužan raditi ono zbog čega se mogu osjećati loše.
3. **Uključio/la sam se u izazov koji mi se niti malo ne sviđa. Bojam se da će, ukoliko budem ustrajao/la u njemu, upasti u ozbiljne probleme. Želim odustati, no oni koji su ga započeli imaju moje osobne podatke. Što da sada učinim?**
  - a) Reći će to nekoj odrasloj osobi od povjerenja. Netko će mi sigurno, bez obzira na sve, moći pomoći.
  - b) Ustrajat će u izazovu do kraja. Osobne podatke treba zaštititi pod svaku cijenu!
  - c) Zamolit će ih da obrišu moje osobne podatke kada se isključim iz izazova.
4. **Jučer sam dobio poruku nepoznate osobe koja me je pozvala na uključivanje u izazov koji je postao popularan na svim društvenim mrežama. Ta mi je osoba rekla kako će se u isti uključiti svi prijatelji iz mog razreda. Što da radim?**
  - a) Odmah će joj odgovoriti potvrđeno. Kada sudjeluju svi moji prijatelji iz razreda, onda valjda mogu i ja.
  - b) Neću odgovarati na poruku i potražiti će pomoći odrasle osobe!
  - c) Pitati će druge učenike iz razreda jesu li dobili poruku istog sadržaja. Ukoliko jesu, i sam/a će odgovoriti na poruku i pristati na uključivanje u izazov!
5. **Besplatan i anoniman telefonski broj na kojemu mogu dobiti savjete o sigurnom korištenju interneta te pomoći i podršku glasi: _____**

POHVALNICA

Za najbrži i najuspješniji put dolaska do cilja u igri
"Uspješno svladaj polja sva, sigurnosti na Internetu reci DA!"

Dan Sigurnijeg Interneta 2023 | Utorak
7. veljače
Zajedno za bolji internet
www.dansigurnijeginterneta.org

PRILOG 3.

Savjeti Centra za sigurniji Internet vezanim uz online izazove.

SAVJETI ZA DJECU I MLADE VEZANI UZ ONLINE IZAZOVE

- Ako zaprimiš poruku u kojoj te druga osoba poziva na igranje izazova ili na bilo koju neugodnu aktivnost, nemoj odgovarati na poruku i potraži pomoć!
- Ukoliko si započeo/la s igranjem izazova i sada želiš prestati, a druga te osoba ucjenjuje i prijeti ti – obrati se odraslim osobama od povjerenja i ispričaj što se dogodilo!
- Čak i ako druga osoba raspolaže s tvojim osobnim podatcima, roditelji ili druge odrasle osobe od povjerenja mogu ti pomoći da ostaneš siguran/na!
- Ako te vršnjaci prisiljavaju da obavљаš izazove, znaj da nikad ne trebaš raditi ono zbog čega se možeš osjećati loše. Čuvaj svoju online i offline sigurnost!
- Znamo kako odupiranje vršnjačkom pritisku može biti teško, zato smo i dostupni na besplatnom i anonimnom telefonskom broju **0800 606 606** da ti pomognemo! Naravno, možeš nam se обратити ako imaš bilo kakvo pitanje u vezi online svijeta – stojimo ti na raspolaganju!

DODATAK ZA PROVODITELJE RADIONICA S DJECOM I MLADIMA POVODOM DANA SIGURNIJECA INTERNETA

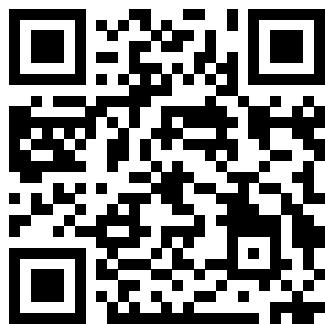
Po završetku radionice s djecom preporuka je provesti i evaluaciju.

U sklopu ovih materijala možete pronaći evaluacijski listić za kojeg vas potičemo da ga isprintate, ispunite podatke koji se nalaze na početku (ime škole, institucije ili organizacije iz koje dolazite i datum provedbe aktivnosti) te ih umnožite na način da svaki sudionik dobije svoj evaluacijski listić.

Ispunjavanje tih listića je anonimno, nije potrebno da djeca upisuju svoja imena, razredno odjeljenje i slično.

Nakon provedenih radionica Centra za sigurniji internet u sklopu Dana sigurnijeg interneta, molimo vas da ispunite online evaluacijski obrazac. U njega upisujete informacije o broju djece i mladih s kojima ste proveli aktivnost i njihove povratne informacije (koje su upisali na evaluacijske listiće). Po ispunjavanju online evaluacijskog obrasca otvara vam se pristup linku na kojem možete preuzeti potvrdu o o sudjelovanju u ovoj aktivnosti.

Online evaluacijski obrazac se nalazi na linku: <https://bit.ly/3JlrOw2>.

NAPOMINJEMO

obrazac služi za predaju evaluacija sudionika na radionici iz jedne kategorije (npr. za učenike 5.-8. razreda). Ako ste proveli radionice iz više kategorija - npr. i za 5.-8. razred i za 1.-4. razred potrebno je ISPUNITI 2 EVALUACIJE (po jednu za svaku kategoriju). U slučaju da ste u više razrednih odjeljenja/ skupina djece proveli istu radionicu - kroz jedan online obrazac predajete sve odgovore (npr. proveli ste radionice u tri 5. razreda i dva 6. razreda).

Evaluacije održanih aktivnosti se zaprimaju do 10. veljače 2023. godine do 23:59.

EVALUACIJA RADIONICE ODRŽANE POVODOM DANA SIGURNIJEG INTERNETA IZ EDUKATIVNOG MATERIJALA CENTRA ZA SIGURNIJI INTERNET

OSNOVNA ŠKOLA - 5.-8. RAZRED

Naziv škole, organizacije ili institucije u kojoj je održana radionica:

Datum provedbe radionice:

Koju bi ocjenu dao za održanu radionicu? Zaokruži svoj odgovor!

1   2   3   4   5

Što ti se najviše svidjelo na radionici?

Što ti se nije svidjelo na radionici?

Što ćeš raditi u budućnosti kao rezultat sudjelovanja na ovoj radionici?

Imaš dodatan komentar ili prijedlog? Upiši ih ovdje!
